

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 กล่าวว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ (3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 12-13) และมาตรา 24(4) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดย ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

การบูรณาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน เป็นแนวทางสำคัญที่จะกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลายและสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนร่วมกัน การเรียนการสอนในลักษณะเดิมที่แยกส่วนเป็นรายวิชานั้น จำเป็นต้องลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะไม่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน และไม่สอดคล้องกับหลักการของกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้พยายามวางแนวทางที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างหลากหลายยืดหยุ่นให้เหมาะกับสภาพของผู้เรียนและของชุมชนในท้องถิ่น การเรียนรู้แบบบูรณาการจะก่อให้เกิดความสมดุลและทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข โดยการเรียนรู้ในเรื่องความดี ความงาม และความจริง ความดี คือคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความงาม คือข้อเท็จจริงและความรู้ต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ โดยเรียนรู้แบบเข้าใจ จำได้ ประยุกต์ใช้ให้มีความหมายต่อชีวิตจริงและพัฒนางานนั้นได้ เป็นผู้ผลิตความรู้เพื่อแก้ปัญหา สามารถพัฒนาตนเองได้ นี่คือเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนามาตรฐานของผู้เรียน ให้เก่ง ดี และอยู่อย่างมีความสุข (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2544 : 51)

แนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของภูมิปัญญาและการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาซึ่งต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 126)

เป็นเวลากว่า 100 ปีแล้ว ที่สังคมไทยได้ละเลยภูมิปัญญาดั้งเดิมอันทรงคุณค่า และรับเอาภูมิปัญญาตะวันตกเข้ามา โดยผ่านระบบการศึกษาสากลที่สอนในโรงเรียน และปราศจากการเลือกสรรประยุกต์ใช้ จนนำมาซึ่งการทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความไม่สมดุลในการดำรงชีวิตนานัปการ การอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาไทย จะทำได้ก็ด้วยกระบวนการให้การศึกษแก่ประชาชน การศึกษาเท่านั้นที่จะช่วยนำภูมิปัญญาที่เป็นความภูมิใจของชาติกลับคืนสู่สังคมไทยได้ (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 10)

แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาในโรงเรียนต้องเน้นความสำคัญในเรื่องของการบูรณาการ และรู้จักการนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้น โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการนำแนวนโยบายดังกล่าวมาสู่การปฏิบัติ โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในโรงเรียน และส่งเสริมสนับสนุนนโยบายการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส ไว้ว่า “โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ มีวินัย ก้าวทันเทคโนโลยี มีจิตสำนึกและร่วมมือกับทุกฝ่ายในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สืบสานเผยแพรภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงพื้นบ้าน ขนบไทย มีสุขภาพกายใจที่สมบูรณ์ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ภายในปี 2550”

จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยอยุธยา มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม และประเพณีหลายอย่างที่สืบทอดกันมาเป็นของตนเองอย่างเด่นชัด ซึ่งการละเล่นเพลงพื้นบ้านที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัด คือ เพลงอีแซว ซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านประจำท้องถิ่นของชาวสุพรรณบุรี เป็นเพลงที่เกิดในถิ่นสุพรรณบุรีก่อนแล้วจึงได้แพร่หลายไปยังท้องถิ่นใกล้เคียง (อเนก นาวิกมูล. 2531 : 229)

เพลงอีแซวเป็นงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดของชาวบ้านที่ได้ประมวลเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สังคม และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในท้องถิ่นไว้ในเนื้อหาของเพลง นอกจากนี้ยังเป็นสื่อถ่ายทอดเรื่องราวอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชาติบ้านเมือง ทั้งในอดีต และปัจจุบันด้วย นับได้ว่าเพลงอีแซวเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตเรื่องราวต่าง ๆ ในกาลสมัยและในปัจจุบันเป็นที่น่าสังเกตว่าเพลงพื้นบ้านบางเพลงเริ่มสูญหายไปพร้อมกับกาลเวลา และ

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามาส่งผลให้คนไทยหันไปนิยมเพลงแนวสากลมากกว่าเพลงพื้นบ้าน (อุบลรัตน์ กิจไมตรี. 2544 : 5) เพลงอีแซวเป็นศิลปะการแสดงที่ยังคงนิยมจากประชาชนทั่วไป พอสมควร แต่อย่างไรก็ตามโอกาสที่จะหมดไปจากสังคมก็มีมาก เพราะศิลปินที่มีความรู้ความสามารถสูงมีอายุมากขึ้น บางคนถึงแก่กรรมและในขณะที่ศิลปินรุ่นใหม่ที่มีความสามารถในการแสดงออกมีน้อย นอกจากนี้อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกก็มีพลังแรงมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการอนุรักษ์เพลงอีแซวไว้ก่อน ที่จะสูญหาย (บัวผัน สุพรรณยศ. 2535 : 369)

และได้สัมภาษณ์แม่บัวผัน จันทรศรี ศิลปินแห่งชาติ สาขาเพลงพื้นบ้าน กล่าวว่า คนรุ่นหลังไม่ค่อยให้ความสนใจในเพลงพื้นบ้านเหมือนคนสมัยก่อน ปัจจุบันจึงมีคนจำนวนน้อยที่สามารถแสดงเพลงอีแซวได้ดี จากแนวโน้มค่านิยมในการร้องเพลงพื้นบ้านของชาวสุพรรณบุรี กำลังจะลดน้อยถอยลงไปทุกที หากทุกคนวางเฉยเสียแล้ว เพลงพื้นบ้านก็จะสูญหายไปอย่างไร ร่องรอย ดังนั้นจึงจำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านอันแสดงถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมไทยที่น่าหวงแหนควรแก่การรักษาให้คงอยู่คู่สุพรรณต่อไปตราบนานเท่านาน จากแนวคิดดังกล่าวการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านจึงเกิดขึ้นโดยมุ่งเน้นที่เยาวชนเป็นสำคัญ โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยังคงพอมีกำลังอยู่บ้าง ได้มาถ่ายทอดศิลปะแขนงนี้ให้กับเยาวชน ซึ่งจะเป็นพลังที่แข็งแกร่งของชาติในอนาคต (สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2544 : 33)

ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องเพลงอีแซว จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในการแสดงเพลงอีแซว อาทิเช่น แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ (ศิลปินแห่งชาติ สาขาเพลงพื้นบ้าน จากสำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2539) พ่อสุจินต์ ชาวบางงาม (ศิลปินดีเด่นประจำจังหวัดสุพรรณบุรี พุทธศักราช 2542) และภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกหลายท่าน พอที่จะมีความรู้ความสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ในเรื่องของเพลงอีแซว ให้กับนักเรียนได้จึงตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เรื่องเพลงอีแซว ซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี ให้นักเรียนได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่น และซึมซับในคุณค่าของเพลงพื้นบ้าน จะทำให้นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพันในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญาของท้องถิ่น เกิดความเชื่อมั่นและไม่ทอดทิ้งวัฒนธรรมที่ดี มีความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านของตน มีค่านิยมต่อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของไทย นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสืบสานให้เพลงอีแซวคงอยู่คู่เมืองสุพรรณสืบไป ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษา เน้นความรู้คู่คุณธรรม จัดกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงถึงการบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากประสบการณ์การสอนในวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน โดยเฉพาะเรื่องเพลงอีแซว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เพลงพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้นถ้านักเรียนได้เรียนรู้เรื่องเพลงอีแซว จะส่งผลให้นักเรียนเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงสามารถนำความรู้และความสามารถในการแสดงเพลงอีแซวที่ได้รับนำไปประกอบอาชีพได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นการอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน จึงมีความประสงค์ที่จะเปรียบเทียบความรู้และทักษะปฏิบัติเรื่องเพลงอีแซว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้ และทักษะปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้รับการฝึกฝนปฏิบัติจริงในการเรียนรู้เพลงอีแซวด้วยความพึงพอใจ และสนุกสนานตามศักยภาพของแต่ละบุคคล จากสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการฟัง ฟัง ดู พูด อ่าน เขียน ร้อง รำ และแสดงเพลงอีแซวได้ในลักษณะการบูรณาการการเรียนรู้ โดยบูรณาการความรู้กับทักษะการเรียนรู้ และบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติในชีวิตจริง ซึ่งสามารถที่จะบูรณาการภายในกลุ่มสาระ และบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระได้อย่างเหมาะสมเป็นอย่างดี แต่ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้และทักษะปฏิบัติเรื่องเพลงอีแซว มาจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเลย จึงนำมากำหนดเป็นประเด็นการวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่องเพลงอีแซวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติเรื่องเพลงอีแซวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านของตนจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย การวิจัยโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงพื้นบ้านเพลงอีแซวมารวมจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความสำคัญ ดังนี้

1. สนับสนุนนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา
2. ปลุกฝังให้เกิดความรักความผูกพันในท้องถิ่น ตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดความเชื่อมั่นและไม่ทอดทิ้งวัฒนธรรมที่ดี มีความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านของตน

3. ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในแต่ละด้านให้โดดเด่น
4. ผลการเรียนรู้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์ / หน่วยในการศึกษา

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวนนักเรียน 72 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทศบาล 1 วัดประตูลำดวน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 319 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส สังกัดเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 72 คน สุ่มตัวอย่างโดยการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มทดลอง ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส จำนวน 36 คน

กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส จำนวน 36 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และ 2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความรู้ และ 2) ทักษะปฏิบัติ

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยได้จัดเนื้อหาการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎี ประกอบด้วย ประวัติและความเป็นมาของเพลงอีแซว ความสำคัญของเพลงอีแซว ลักษณะและเนื้อหาของเพลงอีแซว เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเพลงอีแซว การแต่งกายในการแสดงเพลงอีแซว ลำดับขั้นตอนการแสดงเพลงอีแซว ปรัชญาศิลปินเพลงพื้นบ้านเพลงอีแซวที่สำคัญ การแต่งประโยค การอนุรักษ์เพลงอีแซวสู่งานอาชีพ การเขียนรายงานเรื่องเพลงอีแซว การอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นจากเรื่องเพลงอีแซว การคิดวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ฉันทลักษณ์ของเพลงอีแซว การ

แต่งเพลงอีแซว การสร้างชิ้นงานจากบทเพลงอีแซว การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ลูกหลาน มารยาทในการฟังเพลงอีแซว การจับใจความสำคัญของเพลงที่ฟัง การเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการร้องเพลงอีแซว การร้องเพลงอีแซวบทไหว้ครู บทเกริ่น บทโต้ตอบ บทลา ความสำคัญและการร้องเพลงอีแซว บทไหว้ครู บทเกริ่น บทโต้ตอบ บทลา อนุรักษ์สุขภาพอนามัยที่ดีเพื่อการร้องเพลงอีแซว

ภาคปฏิบัติ ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการแสดงเพลงอีแซว ประกอบด้วยการฝึกร้อง นำเป็นพ่อเพลง และแม่เพลง การฝึกรำเป็นลูกคู่ และการฝึกกำกับจังหวะเป็นต้น แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง จัดทำแผนการเรียนรู้ 10 แผน ใช้เวลาในการ เรียนรู้ 25 ชั่วโมง ดังนี้

เรื่องที่ 1 ศึกษาความเป็นมาเพลงอีแซว

เรื่องที่ 2 ฉันทลักษณ์เรียนแล้วแม่นยำ

เรื่องที่ 3 ฝึกร้องรำตามบทครู

เรื่องที่ 4 แบ่งกลุ่มเรียนรู้ตามถนัด

เรื่องที่ 5 เข้าวงร่วมฝึกหัดการแสดง

โดยใช้ห้องภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส จังหวัดสุพรรณบุรี

เป็นห้องทดลอง

5. ระยะเวลาในการทดลองการเรียนรู้

ใช้ระยะเวลาสอนทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 5

สัปดาห์ รวมระยะเวลาทั้งหมด 25 ชั่วโมง

กลุ่มทดลอง ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ใช้เนื้อหาเดียวกันกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้วันในการเรียนรู้ และช่วงเวลาเรียนเหมือนกัน เรียนรู้ตามแผนการสอนแบบปกติ จำนวน 10 แผน

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

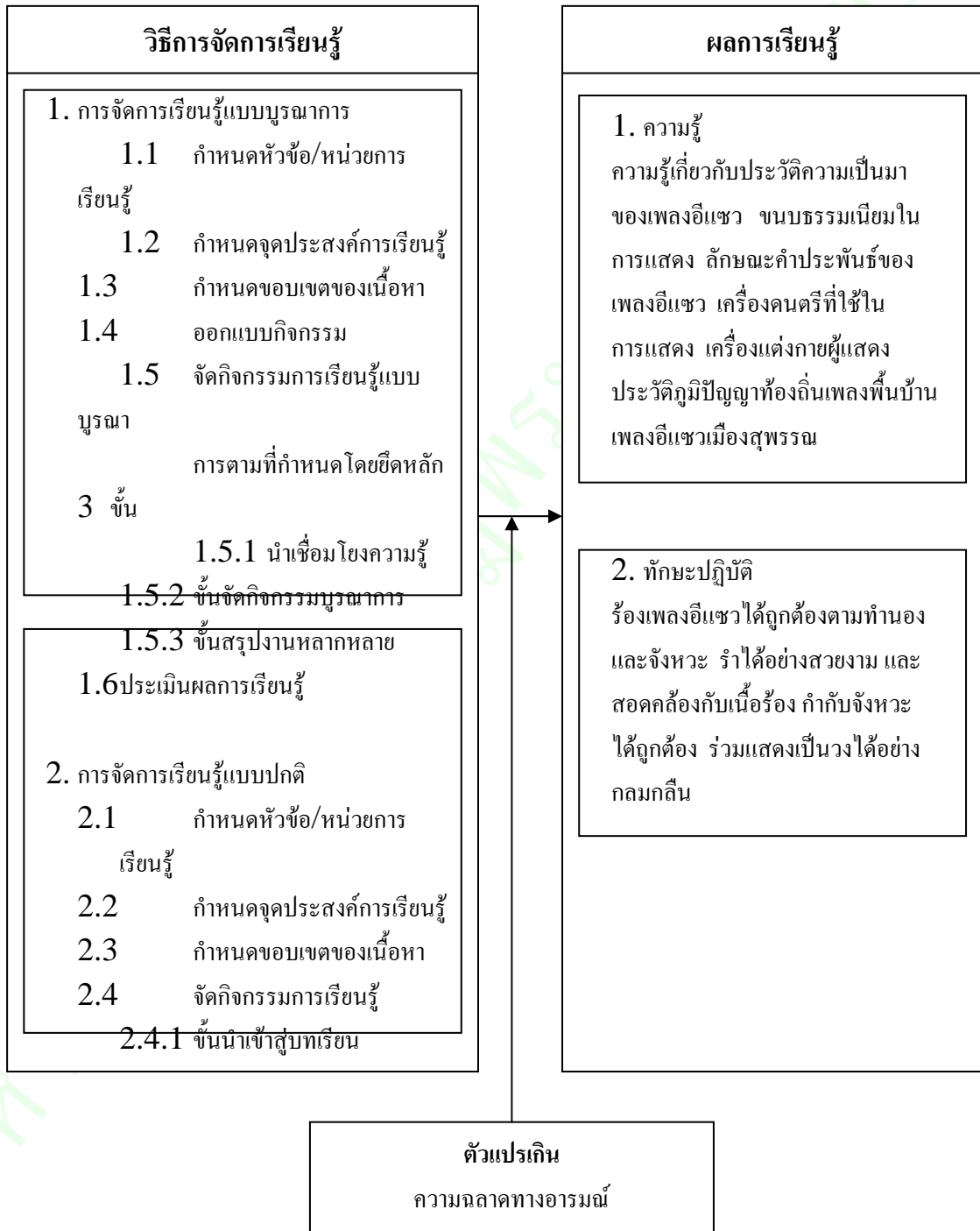
จากการได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยต่าง ๆ ตำรา เอกสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศึกษาความรู้และทักษะปฏิบัติเรื่องเพลงอีแซวจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ ที่อาจมีอิทธิพลต่อผลการทดลองที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางที่นำไปสู่การจัดการเรียนเรียนรู้แบบบูรณาการด้านความรู้และทักษะปฏิบัติเรื่องเพลงอีแซว มาใช้ในโรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส สังกัดเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ทำการทดสอบก่อนเรียน ทดลองสอน ทดสอบหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทักษะปฏิบัติเรื่องเพลงอีแซว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 โรงเรียน เทศบาล 3 วัดไชนาวาส ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 นำเสนอภาพประกอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยการนำเนื้อหาสาระสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพลงอีแซว มาเชื่อมโยงผสมผสานหลอมรวมความรู้เข้าด้วยกันและบูรณาการความรู้กับทักษะปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการบูรณาการแบบหลอมรวม (Infusion) โดยมีครูผู้สอนคนเดียว มีกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ กำหนดหัวข้อ/หน่วยการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะสอน ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลาลักษณะของกิจกรรม เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามที่กำหนดโดยยึดหลัก 3 ขั้นตอน 1) ขั้นนำเชื่อมโยงความรู้ เป็นการสร้างความสนใจให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รู้ว่าจะเรียนเรื่องอะไร อาจจะเปิดประเด็นด้วยการตั้งคำถาม ตั้งปัญหาเร้าความสนใจ ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ 2) ขั้นจัดกิจกรรมบูรณาการ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการสอนหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา รู้จักค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองมากกว่า การท่องจำ ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม เรียนรู้โดยบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาจากกลุ่มสาระอื่น ๆ และใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต คีวีดี วีซีดี และซีดี เป็นต้น 3) ขั้นสรุปงานหลากหลาย การสอนแบบบูรณาการ เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม การสรุปจึงให้ความสำคัญกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสรุปเรื่องที่ตนเองศึกษา โดยการอภิปรายร่วมกัน หรือทำชิ้นงานให้เห็นถึงการบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ โดยครูเป็นคนคอยให้คำแนะนำและเพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ยึดครูเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ให้ความรู้ ทำการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย เรียนตามตำราเรียนโดยการท่องจำ เพื่อให้ทำแบบทดสอบได้ ไม่เน้นการแสดงออกของนักเรียน มีกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนด มีลำดับขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทายปัญหา การซักถาม การทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา 2) ขั้นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ครูเสนอบทเรียนใหม่โดยการสนทนาซักถาม แล้วให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในบทเรียนหนังสือเรียน 3) ขั้นสรุป เป็นการสรุปเนื้อหาของบทเรียน โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด สื่อการเรียนการสอน 4) ขั้นวัดประเมินผล

เพลงอีแซว หมายถึง เพลงพื้นบ้านชนิดหนึ่งของจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเพลงร้องโต้ตอบ ขนาดยาว มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ทำนองการร้องมีจังหวะเร็ว ลักษณะคำประพันธ์ เป็นกลอนหัวเดียว เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง คือ ตะโพน ฉิ่ง กรับ

ความรู้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเพลงอีแซว ขนบธรรมเนียมในการแสดง ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงอีแซว เครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดง ลำดับขั้นตอนในการแสดง ลักษณะเครื่องแต่งกายผู้แสดง และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน เพลงอีแซว วัดได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจประเภทเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทักษะปฏิบัติ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถในการร้องเพลงอีแซวได้ ถูกต้องตามทำนองและจังหวะ ร้องรับเป็นลูกคู่ ไร่ ได้อย่างสวยงามสอดคล้องกับเนื้อร้อง และกำกับ จังหวะได้ถูกต้อง มีขั้นการสอนทักษะปฏิบัติ 5 ขั้นดังนี้ ขั้นที่ 1 สังเกตอย่างตั้งใจ เป็นการ สาธิตการร้องให้ผู้เรียนฟัง และดู ประกอบการไร่ ทำท่าทางตามเนื้อเพลง ขั้นที่ 2 ปฏิบัติได้ตาม คำสั่ง ให้ผู้เรียนร้องตามที่ละวรรค พร้อมทั้งประกอบการไร่ ทำท่าทางตามเนื้อเพลงไปด้วย ขั้นที่ 3 ฝึกทวนย้ำความแม่นยำ ให้ผู้เรียนฝึกร้อง ฝึกรไร่ ทำท่าทางตามเนื้อเพลงซ้ำ ๆ หลายทีจะจนกว่าจะ เกิดความชำนาญร้องได้ ไร่ ได้อย่างถูกต้อง ขั้นที่ 4 ฉายแววนำความเด่น ขั้นนี้จะแบ่งกลุ่มผู้เรียน ตามความสามารถและความถนัดของแต่ละคน เพื่อส่งเสริมความถนัดแต่ละด้านของผู้เรียน เช่น กลุ่ม ร้อง กลุ่มไร่เป็นลูกคู่ และกลุ่มให้จังหวะเครื่องดนตรี ขั้นที่ 5 รวมวงเล่นเพลงอีแซวสู่อาชีพให้ผู้เรียน ที่มีความถนัดในแต่ละด้านมารวมวงแสดงเพลงอีแซว ใครที่มีความสามารถอย่างโดดเด่น นำไปสู่อาชีพ การแสดงเพลงอีแซวในโอกาสต่อไป วัดได้จากแบบประเมินความสามารถด้านทักษะปฏิบัติเพลงอีแซว

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเพลงพื้นบ้านเพลงอีแซว เช่น แม่บัวผัน จันทร์ศรี แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ พ่อสุจินต์ ศรีประจันต์ แม่นกเอี้ยง เสียงทอง แม่จินตนา ทับมี พ่อบุญโชค ชนะโชติ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาवास สังกัดเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนความรู้เรื่องเพลงอีแซวแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนทักษะปฏิบัติ เรื่องเพลงอีแซวแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องเพลงอีแซว มีความรู้และมีทักษะปฏิบัติมีความสามารถร้อง รำ และแสดงเพลงอีแซว ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนได้ และเกิดความภาคภูมิใจ ตระหนักถึงการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน
2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน และชุมชน
3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความถนัด สามารถพัฒนาตนเองจนมีทักษะการร้อง การรำ และการกำกับจังหวะดนตรี ร่วมแสดงเป็นวงได้จนถึงขั้นเป็นพ่อเพลง แม่เพลงรุ่นใหม่ได้
4. ได้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการใช้ในการเรียนสาระภาษาไทย
5. ผลการเรียนรู้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในเรื่องอื่น ๆ